

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă privind combaterea și
prevenirea actelor cu caracter pedofil și a infracțiunilor
contra libertății și integrității sexuale ale persoanelor**

Analizând propunerea legislativă privind combaterea și prevenirea actelor cu caracter pedofil și a infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale ale persoanelor, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B110 din 19.03.2014,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect instituirea unor măsuri pentru combaterea și prevenirea abuzurilor sexuale ale minorilor, prin reglementarea, drept măsură de siguranță, a tratamentului de castrare chimică.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Semnalăm că, în prezent, se află în curs de avizare o propunere legislativă pentru modificarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, care are ca obiect reglementarea, drept măsură de siguranță, a castrării chimice. Propunerea legislativă a fost transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.b163 din 02.04.2014.

3. Fără a ne pronunța asupra oportunității reglementării referitoare la obligarea, în anumite situații, la tratamentul de castrare chimică, apreciem că instituirea acestei măsuri trebuie reanalizată din punct de vedere al compatibilității sale cu dispozițiile tratatelor internaționale în materia drepturilor omului, precum și ale art.22 din Constituție, referitoare la garantarea dreptului la integritate fizică și psihică a persoanelor.

Dincolo de această observație, precizăm că reglementarea avută în vedere nu poate fi instituită **în forma propusă prin proiect**, pentru următoarele motive:

4. Deși din completarea Codului penal, propusă la **art.2 pct.1**, rezultă că tratamentul de castrare chimică ar urma să constituie o măsură de siguranță, reglementarea nu este compatibilă cu regimul juridic consacrat de Codul penal în ceea ce privește acest tip de sancțiuni.

Astfel, potrivit art.107 alin.(1) din Codul penal, măsurile de siguranță au ca scop înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală. Așa cum s-a subliniat în doctrină¹, măsurile de siguranță se pot lua dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a) făptuitorul să fi săvârșit o faptă prevăzută de legea penală;
- b) prin săvârșirea faptei să se fi dat în vileag o stare de pericol a făptuitorului care poate constitui în viitor sursa săvârșirii unor noi fapte prevăzute de legea penală;
- c) combaterea stării de pericol să nu fie posibilă doar prin aplicarea de pedepse, ci prin luarea de măsuri de siguranță.

Or, din reglementarea propusă prin proiect, rezultă că obligarea la tratamentul de castrare chimică poate interveni numai **ulterior condamnării pentru infracțiunile prevăzute la art.218 sau 220 din Codul penal**, în situația în care condamnatul refuză să urmeze tratamentul de castrare chimică, deși a beneficiat de reducerea limitelor speciale ale pedepsei ca urmare a faptului că a acceptat aplicarea respectivului tratament.

Prin urmare, fapta care poate constitui motivul aplicării măsurii de siguranță este **refuzul de a urma tratamentul**, și nu săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art.218 sau 220 din Codul penal. Întrucât refuzul de a urma tratamentul de castrare chimică nu este o faptă

¹ Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, *Drept penal român, Partea generală*, Ediția a VII-a revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2009, p.215.

prevăzută de legea penală, obligarea la efectuarea acestuia, ca măsură de siguranță, nu este posibilă, întrucât nu este îndeplinită prima dintre condițiile generale referitoare la aplicarea acestui tip de sancțiuni.

Mai mult decât atât, reglementarea tratamentului de castrare chimică drept o variantă a măsurii de siguranță constând în obligarea la tratament medical nu se integrează nici în cadrul legal instituit de art.109 din Codul penal. Astfel, situația avută în vedere de textul propus prin proiect nu reprezintă un caz în care făptuitorul prezintă pericol pentru societate **din cauza unei boli**, inclusiv cea provocată de consumul cronic de alcool sau de alte substanțe psihoactive.

5. În ceea ce privește soluțiile legislative propuse la **art.2 pct.2 și 3**, precizăm că din redactarea normelor rezultă o altă natură juridică a tratamentului de castrare chimică decât aceea de măsură de siguranță, propusă la pct.1.

Astfel, potrivit proiectului, acceptarea și urmarea tratamentului de castrare chimică reprezintă o cauză de reducere a limitelor pedepselor. Un astfel de regim juridic nu este însă compatibil cu ansamblul reglementărilor în materie penală, pentru următoarele motive:

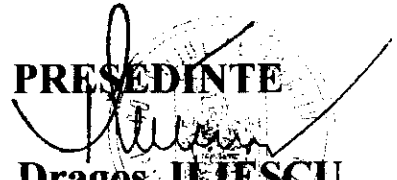
a) Potrivit proiectului, momentul la care produce efecte manifestarea de voință a făptuitorului se situează anterior pronunțării unei hotărâri de condamnare. Astfel, ca urmare a acceptării aplicării și urmăririi acestui tratament de către făptuitor, în cazul unei condamnări, instanța va individualiza pedeapsa în funcție de limitele reduse ale acesteia. Din redactarea textului nu rezultă că respectivul tratament ar trebui încheiat anterior pronunțării unei hotărâri, ci doar faptul că făptuitorul „urmează” acest tratament, deci se află în efectuarea acestuia. Pe cale de consecință, după rămânerea definitivă a hotărârii, refuzul condamnatului de a continua tratamentul rămâne fără efecte în ceea ce privește pedeapsa deja aplicată. În aceste condiții, de pedeapsa mai ușoară, determinată de reducerea limitelor speciale, vor putea profita și acei făptuitori care nu urmează tratamentul decât până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare. Menționăm că, în sistemul Codului penal, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare nu mai este posibilă o **nouă individualizare a pedepsei** pentru aceeași faptă.

Prin urmare, pentru a putea constitui o cauză de reducere a limitelor speciale ale pedepselor, la data pronunțării hotărârii de condamnare tratamentul de castrare chimică ar trebui considerat drept

finalizat. Cu toate acestea, nici din Expunerea de motive și nici din ansamblul reglementării propuse nu rezultă care ar urma să fie durata pe care se aplică tratamentul de castrare chimică, astfel încât să se considere că este posibilă încetarea efectuării acestuia. În orice caz, nu s-ar putea prevedea amânarea pronunțării hotărârii până la momentul considerării drept încheiat a respectivului tratament.

b) Precizăm că normele propuse prin proiect nu sunt nici corelate între ele. Astfel, potrivit art.218 alin.(4¹) și art.220 alin.(4¹), propuse la **art.2 pct.2 și 3**, pentru a beneficia de reducerea limitelor de pedeapsă, făptuitorul trebuie să accepte și să urmeze tratamentul de castrare chimică (deci să fi început acest tratament anterior pronunțării hotărârii de condamnare). Cu toate acestea, norma din cuprinsul **art.4** prevede că procedurile de evaluare a făptuitorului în vederea administrării tratamentului încep **numai după șase luni de la începerea executării pedepsei** (deci după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare).

Având în vedere observațiile de mai sus, soluțiile legislative propuse prin proiect nu pot fi promovate, întrucât nu se integrează în ansamblul reglementărilor în materie penală.

PRESEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr. 404/14.04.2014

Lege privind Codul penal

1 promulgată prin D. nr. 1211/2009 M. Of. nr. 510/24 iul. 2009
Decret pentru promulgarea Legii privind Codul penal

2 modificări prin L. nr. 27/2012 M. Of. nr. 180/20 mar. 2012 *modifică art. 153 alin. (2), art. 161 alin. (2); introduce alin. (3) la art. 153, alin. (3) la art. 161*

Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

3 completat prin L. nr. 63/2012 M. Of. nr. 258/19 apr. 2012 *introduce lit. e) la art. 108, art. 112_1*

Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

Notă: v. Ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la art. 118 din Codul penal, trimiterea se va considera făcută la art. 118 și 118_2 și ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la confiscare ca măsură de siguranță, trimiterea se va considera făcută și la confiscarea extinsă. Ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la art. 112 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, trimiterea se va considera făcută la art. 112 și 112_1 și ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la confiscare ca măsură de siguranță, trimiterea se va considera făcută și la confiscarea extinsă.

4 modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012 *la data de 1 februarie 2014, modifică art. 9 alin. (3), art. 61 alin. (3), art. 64 alin. (5) lit. b), art. 65 alin. (1), (2) și (4), art. 80 alin. (2) lit. d), art. 82, art. 83 alin. (4), art. 85 alin. (3) și (4), art. 93 alin. (4), art. 98 alin. (1), art. 101 alin. (4), art. 106, art. 116 alin. (2), art. 144 alin. (1) și (2), art. 155 alin. (4), art. 175 alin. (1) lit. c), art. 182 lit. e), art. 210, art. 211 alin. (2), art. 231, art. 234 alin. (2), art. 289 alin. (1), art. 292 alin. (1), art. 294 lit. c), art. 302 alin. (6), art. 308 alin. (1), art. 344, art. 345, art. 391 alin. (2), art. 416 alin. (3), art. 430; introduce lit. d) la art. 75 alin. (1), lit. g) la art. 294, alin. (7) la art. 302, alin. (6) și (7) la art. 342, alin. (3) la art. 407, lit. h) la art. 443 alin. (1); abrogă art. 101 alin. (6), art. 139 alin. (3)*

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

ART. 109

Obligarea la tratament medical

(1) Dacă făptuitorul, din cauza unei boli, inclusiv cea provocată de consumul cronic de alcool sau de alte substanțe psihoactive, prezintă pericol pentru societate, poate fi obligat să urmeze un tratament medical până la însănătoșire sau până la obținerea unei ameliorări care să înlăture starea de pericol.

(2) Când persoana față de care s-a luat această măsură nu urmează tratamentul, se poate dispune internarea medicală.

(3) Dacă persoana obligată la tratament este condamnată la o pedeapsă privativă de libertate, tratamentul se efectuează și în timpul executării pedepsei.